

Ochrana před účinky nebezpečných látek

Unikající nebezpečnou látku nemusí být vůbec vidět. Až ucítíte zápach, může být již pozdě. K úniku nebezpečných látek může docházet výbuchem, odpařováním, vytékáním apod. Dostanete-li se do situace, kdy dojde k úniku a působení nebezpečné látky, dodržujte tyto zásady:

- nepřibližujte se k místu havárie, varujte všechny osoby v blízkosti,
- opusťte nebezpečný prostor,
- vyhledejte vhodné místo k ukrytí ve vyšších patrech budov na odvrácené straně od havárie, utěsněte okna, vypněte klimatizaci,
- chraňte své dýchací orgány a povrch těla dostupnými prostředky improvizované ochrany, např. navlhčenou rouškou (kapesníkem) přiloženou přes nos a ústa,
- poskytněte první pomoc ostatním zasaženým osobám,
- sledujte rozhlas nebo televizi, popřípadě informace z mobilních rozhlasových zařízení,
- řiďte se pokyny záchranných složek,
- při pálení a svědění pokožky opláchněte nebo otřete postižená místa za pomoci vody a mýdla a vyměňte si oděv.

První pomoc při zasažení osob nebezpečnou látkou

- pokud je to možné přeneste postiženého ze zamořeného prostoru,
- uložte jej do stabilizované polohy,
- uvolněte těsný oděv, odstraňte potřísněný oděv,
- při zástavě dechu zahajte umělé dýchání,
- zasažená místa omyjte vodou a pokryjte je sterilním obvazem,
- zasažené oči důkladně promývejte vodou po dobu 10–15 min,
- transportujte postiženého v leže ve stabilizované poloze a zabezpečte, aby nedošlo k jeho prochladnutí,
- přivolejte lékařskou pomoc.

LSP 08 - 664a

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje

Zásady chování v případě vzniku mimořádné události II

Znaky a projevy havárie nebezpečných látek a základní způsoby ochrany.

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje
Výškovická 40
700 30 Ostrava – Zábřeh
www.hzsmsk.cz

Všeobecně

Charakteristickým rysem havárie s únikem nebezpečných látek je skutečnost, že přichází náhle a neočekávaně.

Co jsou nebezpečné látky?

Vysoce toxické, toxické nebo zdraví škodlivé látky, které po vdechnutí, požití nebo proniknutí kůží mohou i ve velmi malém množství způsobit akutní nebo chronické poškození zdraví nebo smrt.

Výskyt nebezpečných látek

Nejvýznamnějšími nebezpečnými chemickými látkami na území ČR jsou **chlor a amoniak**. Vyskytující se zejména ve větších městech, kde slouží jako provozní látky ve vodárnách, zimních stadionech, v zařízeních pro zpracování masa, mlékárnách, nemocnicích apod. Mezi další nebezpečné toxické látky, patří **oxid siřičitý, oxid dusičitý, kyanovodík, formaldehyd a sirovodík**. Zvláštní postavení mají hlavní toxické produkty hoření, kterými jsou oxid uhelnatý a oxid uhličitý.

Znaky a projevy havárie nebezpečných látek

- detonace, praskot konstrukcí,
- požár s tmavým nebo různobarevným kouřem,
- velmi rychlé hoření,
- mlha nebo dým různých barev,
- kolísavý tón sirény,
- zápach, dráždivost, dusivost,
- hasiči pracující v ochranných oblecích,
- sykot unikajícího plynu,
- skvrny na vodní hladině,
- úhyn drobného zvířectva a ryb,
- změny na přírodě v okolí havárie.

Činnost obyvatelstva po vyhlášení povodňových stupňů

STAV POHOTOVOSTI:

- Sledovat vývoj povodňové situace v hromadných a regionálních sdělovacích prostředcích.
- Zjišťovat informace o způsobu možné evakuace.
- Připravit si pytle s pískem a další materiály na utěsnění nízko položených oken a dveří, zajistit si ucpávky a těsnící materiál pro odpadní kanalizační potrubí.

STAV OHROŽENÍ:

- Připravit si evakuační zavazadlo.
- Přemístit potraviny, cenný nábytek elektrospotřebiče a nebezpečné látky do vyšších pater domku.
- Připravit vyvedení hospodářských zvířat.
- Zajistit snadno odplavitelný materiál.
- Zabezpečit dům nebo byt při jeho opuštění při evakuaci.
- Připravit domácí zvířata k evakuaci.

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje

Ochrana před povodněmi

**Jak se připravit
a co dělat
při povodních?**

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje
Výškovická 40
700 30 Ostrava – Zábřeh
www.hzsmk.cz

Všeobecně

Ochrana před povodněmi zahrnuje opatření k předcházení a zamezení ohrožení zdraví, životů a majetku občanů, společnosti a životního prostředí při povodních.

Úkoly k ochraně před povodněmi řeší povodňové komise, které zřizují orgány státní správy a obce.

Povodňové orgány při povodni

- povodňové komise obcí,
- povodňové komise obcí s rozšířenou působností,
- povodňová komise kraje,
- Ústřední povodňová komise.

Stupně povodňové aktivity

Rozsah prováděných opatření při řešení ochrany před povodněmi a vývoj povodňové situace na území je určován 3 stupni povodňové aktivity:

I. stupeň – STAV BDĚLOSTI

Nastává při nebezpečí povodně, činnost zahajuje hlásná a hlídková služba na vodních tocích.

II. stupeň – STAV POHOTOVOSTI

Vyhlašuje příslušný povodňový orgán, přerůstá-li nebezpečí v povodeň, aktivují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi, uvádějí se do pohotovosti prostředky k provádění zabezpečovacích prací.

III. stupeň – STAV OHROŽENÍ

Vyhlašuje příslušný povodňový orgán při nebezpečí vzniku škod většího rozsahu, ohrožení životů, zdraví a majetků v zaplaveném území, provádějí se zabezpečovací práce a podle potřeby záchranné práce a evakuace.

V případě ohrožení nebo při vzniku povodní budete varováni **varovným signálem VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA**, doplněného u elektronických sirén slovní informací „Nebezpečí záplavové vlny“. Další informace se dozvíte z hromadných nebo místních sdělovacích prostředků.

Tísňové informace

- tísňovou informací se sdělují údaje o **bezprostředním nebezpečí vzniku nebo již nastalé mimořádné události** a údaje o opatřeních k ochraně obyvatelstva
- **na elektronických sirénách a místních informačních systémech** s vlastnostmi elektronických sirén je varovný signál po ukončení následován **verbální informací** podle charakteru mimořádné události.

„Nebezpečí zátopové vlny“
„Radiální havárie“
„Chemická havárie“

K zabezpečení okamžitého plošného informování bude dále využito:

- rozhlasového a televizního vysílání,
- mobilních vyhledávacích prostředků,
- telefonních a textových zpráv SMS na mobilní telefony,
- regionálního tisku.

Obecné zásady chování obyvatelstva

Při ohrožení, o kterém budete vyrozuměni prostřednictvím sirén, zprávou v rozhlase apod., dodržujte následující zásady:

- **RESPEKTUJTE A UPOSLECHNĚTE** pokyny a nařízení složek IZS, orgánů státní správy a samosprávy
- **NEPODCEŇUJTE** vzniklou situaci,
- **NEROZŠÍŘUJTE** poplašné a neověřené zprávy,
- **POMÁHEJTE** sousedům, zejména starým a nemocným lidem ve svém nejbližším okolí,
- **NETELEFONUJTE** zbytečně,
- **PŘIPRAVTE** se k opuštění bytu nebo domku

Hasičský záchranný sbor
Moravskoslezského kraje

**Varování
obyvatelstva**

**Jak budeme varováni
v případě nebezpečí vzniku
mimořádné události?**

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje
Výškovická 40
700 30 Ostrava – Zábřeh
www.hzsmk.cz

Všeobecně

HZS Moravskoslezského kraje sehrává hlavní úlohu při zabezpečení varování v oblasti ochrany obyvatelstva.

Varování obyvatelstva

Je souhrnem organizačních, technických a provozních opatření zabezpečujících **včasné předání varovné informace** o hrozící nebo již vzniklé mimořádné události vyžadující realizaci ochranných opatření na ochranu životů a zdraví obyvatelstva a majetku.

Varování obyvatel **zabezpečují** podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému **HZS Moravskoslezského kraje a obecní (městské) úřady**.

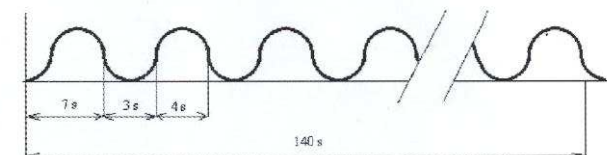
Způsob varování

- za základní způsob varování obyvatelstva je považováno vyhlášení varovného signálu,
- k základním prostředkům varování patří rotační sirény, elektronické sirény a místně informační systémy s vlastnostmi elektronických sirén (jako např. obecní rozhlas), obecně nazývané jako koncové prvky varování,
- Jedná se o zařízení schopná odvysílat stanovené zvukové varovné signály a verbální informace, po jejichž odvysílání jsou realizována stanovená ochranná opatření.

Varovný signál

- k varování před vznikem mimořádné situace je používán jeden varovný signál
- **tímto varovným signálem je: „VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA“**
- **je vyhlášován kolísavým tónem sirény po dobu 140 sekund!**

- vyhlášován může být za sebou **tříkrát v tříminutových intervalech**
- po provedení varovného signálu je předávána **tísňová informace**

K ověření provozuschopnosti systému varování se provádí každou první středu v měsíci ve 12 hodin akustická zkouška trvalým tónem sirény po dobu 140 sekund.

Co dělat v případě požáru

**Volejte hasiče na
číslu 150 nebo 112**

Při zjištění požáru nebo hustého dýmu
v domě varujte ostatní voláním **HOŘÍ**
a volejte hasiče na čísle 150 nebo 112!

**Využijte k dýchání mokrý
kapesník, ručník...!**

Obrázky zdroj www.hasik.cz

Teplý kouř stoupá vzhůru. Proto se při
pohybu v zakouřeném prostoru
pohybujte **při zemi!**

Utěsněte dveře!

Opusťte požárem ohrožený prostor.
Při silném zakouření chodby však
neriskujte nikdy průchod. Zavřete
dveře a utěsněte je proti průniku kouře
např. lepicí páskou, vlhkým ručníkem.

Upozorněte na sebe!

Využijte balkon, popř. okno, tam se
snažte na sebe upozornit křikem **HOŘÍ**,
boucháním do topení nebo zdi
a vyvěšeným kusem látky, tričkem apod.
(pro případ ztráty vědomí).

Znaky a projevy havárie s únikem nebezpečné látky

viditelné jevy:

- tvorba mlhy nebo dýmu v místě havárie
- nepřirozené barvy atmosféry
- požár a velké množství barevného kouře
- rychlé hoření

pachové vjemy:

- zápach
- dráždivost
- dusivost

akustické jevy:

- sykot
- praskot konstrukcí
- detonace

změny na přírodě v okolí havárie:

- zvláštní zbarvení vegetace
- odumírání vegetace
- úhyn drobného zvířectva a ryb
- skvrny na vodních hladinách

Hlásiče požáru

Kouř v obytných domech

- toxický (většina vybavení domácností je vyrobena z hořlavých plastických hmot)
- dvě až tři vdechnutí mohou způsobit ztrátu vědomí a následně smrt
- snižuje viditelnost a orientaci

Většina úmrtí při požáru je způsobena kouřem!

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje doporučuje instalovat v domácnosti autonomní požární hlásiče!

Autonomní hlásič požáru zajistí rychlé zjištění vznikajícího požáru a upozorní na něj přítomné osoby, tím uchrání mnoho životů a materiálních hodnot!

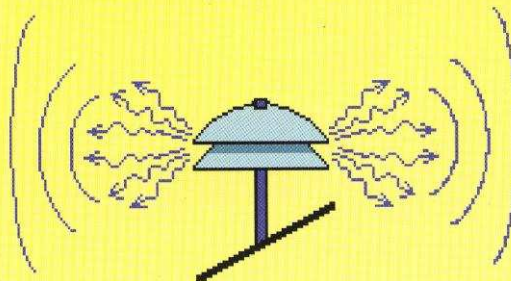
Cena autonomního požárního hlásiče se pohybuje v řádech stokorun. Vzhledem k uchráněným hodnotám je to určitě výhodná investice.

Činnost obyvatel po vyhlášení varovného signálu při úniku nebezpečné látky

Varovný signál „všeobecná
výstraha“ se vyhláší
kolísavým tónem sirény po dobu
140 vteřin (i opakovaně)

po vyhlášení varovného signálu se předává tísňová
informace o nebezpečí vzniku nebo již nastalé chemické
havárii a o opatřeních k ochraně obyvatelstva
elektronickými (mluvícími) sirénami, obecními rozhlasy
a vysíláním rozhlasu a televize

Obsah informace předávaný sirénou:

**„Chemická havárie, chemická havárie, chemická havárie.
Ohrožení únikem škodlivin. Sledujte vysílání Českého
rozhlasu, televize a regionálních rozhlasů. Chemická
havárie, chemická havárie, chemická havárie.“**

Po varovném signálu dodržujte tyto zásady :

- Vyhledejte ukrytí ve vyšších patrech nejbližší budovy na odvrácené straně.
- Uzavřete a utěsněte dveře a okna, vypněte ventilaci.
- Cítíte-li zápach, přiložte na ústa kapesník či jinou tkaninu.
- Poslouchejte vysílání rozhlasu a televize.
- Varujte ostatní ohrožené osoby, zbytečně netelefonujte.
- Dodržujte pokyny hasičů, policistů a zdravotníků.
- Pomáhejte starým, tělesně postiženým a nemocným lidem.